

domb belső, DNy-i lejtőjén helyezkedik el. Első kutatóárkunkat a dombtető irányából a domb aljáig húztuk, itt leletet illetve objektumot nem találtunk. A következő kutatóárkot erre merőlegesen jelöltem ki, közel a dombtetőhöz. Itt a nyomvonal széléhez közel találtuk meg az első objektumot, amely egy átégett falú, méhkas alakú gödör (tűzhely?) volt. Ebből kiindulva a dombtető felé nyitottam nagyobb összefüggő felületet. Itt az autópálya nyomvonalának ÉNy-i felében egy kisebb településrészletet: gödröket, átégett falú, méhkasos objektumokat tártunk fel, összesen 33-at. A leletanyag alapján a feltárt településrészlet rézkori, a tűzdelt-barázdás díszű kerámia kultúrájának (Furchenstich-kultúra) jellegzetes jegyeit hordozta magán. A durva, vastag falú darabok mellett, több gödörben jellegzetes tűzdelt-barázdás díszítésű darabok is voltak. Az előkerült objektumok elhelyezkedése alapján megállapítható, hogy az egykori település É-D-i irányú volt, és csak a feltárt objektumok, a település széle esett a tervezett autópálya nyomvonalába.

A leletanyag a nagykanizsai Thúry György Múzeum régészeti gyűjteményét gyarapítja.

SZÁRAZ CSILLA

92. Esztergom, Imaház utca 12.

(Komárom-Esztergom megye) B, LT, Ró, Kk

A telken a Szent István kápolna (az Imaház és Esze Tamás utca sarkán) melletti bezárt óvoda épületét a közelmúltban elbontották s így a terület kutathatóvá vált.

A régészeti kutatás jelenlegi állása szerint az említett terület az Árpád-kori örmény kereskedők településének (terra armenorum) K-i szélén helyezkedik el. Villa Ermen K-i része a tatárjárás után alakuló Szent Anna kerületbe (az Ágoston-rendi Szent Anna kolostor birtoka) olvadt bele. A szomszédos Szent Tamás utcában Horváth István 1970-ben leletmentés során egy kelta edényégető kemence, egy, a 12–13. század fordulóján állt, félig földbe mélyített, deszkafalú ötvösműhely, egy 13. századi, földbe mélyített ház és kemencéje, továbbá egy, a 16. század elején épült kőpince részletét tárta fel. A közelben várható Örmény falu Keresztelő Szent János tiszteletére szentelt plébániatemploma maradványainak előkerülése is. Tájékozódó kutatásunkkal tisztázni szeretnénk volna, hogy a Szent István kápolnának van-e középkori előzménye, esetleg a közelében állhatott-e a korábbi templom, illetve Árpád-kori vagy a középkori településhez köthető objektumok és leletanyag előkerülését vártuk.

Első kutatóárkunkat a kápolna szentélye mellett nyitottuk. Az árokban a 18–20. századi feltöltés alatt egy 14–16. század elejei réteget találtunk, ez alatt pedig közvetlenül a vastag római kori késő kelta kultúrréteg húzódtott, amelynek az alján egy főként kerámiatöredékekben bővelkedő betöltésű vermet tártunk fel. Ez a verem a kora római rétegbe mélyült, mely alatt az altalajba ásva egy középső bronzkori kisebb vermet tártunk

fel. Rábontottunk a kápolna téglalapozására is, mely alatt nem találtunk korábbi falat, így meg kellett állapítanunk, hogy ezen a helyen sem az örmények Keresztelő Szent János tiszteletére szentelt plébániatemplomának esetleges maradványait, sem temetőjét, sem Árpád-kori telepjelenséget nem találtunk.

Második kutatóárkunkat a kápolnától kissé távolabb, az óvoda udvarán nyitottuk, melyben a beton feltörése után a 20. századi feltöltés alatt egy 18. századi – minden bizonnyal a kápolna építéséhez kapcsolódó – beásást találtunk, amely az árok K-i végében egy 13. századi rétegbe mélyült. A rétegből egy fenékbélyeges, nehéz kézikorongon készült, belül szürkére, kívül barnára égett, besimított felületű cseréppalack töredékeit találtuk. Ez alatt a réteg alatt a már ismert késő kelta kultúrréteg jelentkezett, melynek az alján egy földbe ásott ház gödrének a részletét bontottuk ki, ismét jelentősebb mennyiségű leletanyaggal. A közel 3 m-es mélységig kibontott két kutatóárok tanúsága alapján megállapíthatjuk, hogy Árpád- illetve középkori telepjelenségek csak inkább a telek felső, K-i felében várhatók.

Konzulens: Horváth István. Munkatársak: Boldizsár Péter és Merczi Mónika.

LÁZÁR SAROLTA

93. Érsekvadkert, Templom

(Nógrád megye) Á, Kö, Kú

2002. februárban az érsekvadkerti templom melletti módosított szennyvíz-nyomvonalon végeztünk szakfelügyeletet. Munkánk során a markológép kanala egy emberi csontvázat bolygatott meg. Az árokszakas irányja Ny-K-i volt. A munkát leállítottuk, majd elkezdtük a feltárást, amit március végén fejeztünk be.

A nyomvonalra eső szakaszon 35 vázat, illetve vázrészlet bontottunk ki. 14 sír Ny-K-i tájolású, 21 É-D-i. A Ny-K-i tájolású sírok esetében mellékletek és viseleti tárgyak közt megtalálhatóak az S-végű hajkarikák, gyöngyök, pecsétgyűrűk, karikagyűrűk, fülbevalók és egy pénz is. Az É-D-i síroknál szinte kivétel nélkül meg lehetett figyelni koporsómaradványokat, illetve azoknak nyomait. Mellékletként többféle rózsafüzért helyeztek a sírokba. Az egyik sír koponyáján pártamaradványokat figyeltünk meg. A temetőt – az eddig előkerült sírok leletei alapján – a 12. században indították és 17–18. századra keltezhetőek a legkésőbbi sírok.

Az ásatáson részt vett Gulyás Gyöngyi, Oravecz Dóra, Parditka Györgyi régészhallgató.

BÁCSMEGI GÁBOR

94. Felsőnána, Szálláshegy

(Tolna megye) B, LT, Á

A falutól DNy-ra, a Murgai-víz D-i partján, a völgyből meredeken kiemelkedő, hosszan elnyúló ÉNy-DK irányú domb ÉNy-i végén található a földvár. Jelenleg fü-